

Kratke vesti iz življenja in sveta

**ODMORNICA V BLIZINI
GIBRALTARJA**
Algerias, Spanija. — V Gibraltariskem pristanišču je izve-
na posebna signalna zastava,
naznanja nevarnost v bližini
nahajajoče podmornice.

**PRILET FRANCOSKIH
LETAL V GIBRALTAR**
Algerias, Spanija. — Včeraj
priletelo v Gibraltar na veli-
častnem francoskem bombniku
ero francoskih letalcev, ki so
izročili vojaškemu povelju-
ju trdnjave. Posadko nekega
nekega francoskega bombnika
so rešili včeraj Angleži, ko je
ihovo letalo zašlo v križni o-
nj angleških antiletalskih to-
v ter je bilo sestreljeno v
orje. Bombnika sta bila četve-
motorna ter sta priletela z
neke francoske baze v Maroku.

**PRILLET PRANJA JE
MRLA**
Erie, Pa. — Včeraj zvečer so
šli v kleti njenega stanovanja
tvo 34 let staro neporočeno
olet Stojakov. Omenjena je u-
pla tekom pranja perila, ker
je omamili plini, uhajajoči iz
nkega grelna za vodo.

**MAX SCHMELING NA
OSTRO OKREVANJU**
Atene, Grčija. — Max Schme-
ling, nemški rokoborec in bivši
ampion, ki se nahaja kot pa-
le v nemški zračni sili in o-
terem se je poročilo, da je
ubit na Kreti, je v neki on-
ni bolnišnici. Schmeling, ki
oh ni bil ranjen, temveč je
lel za neko boleznijo, je že
ustnil bolniško postelj.

**KNIK IN PROSTA
NAVA PRASICEV**
Cleveland. — Šestdeset prasi-
ki so jih včeraj peljali na
clevelandsko tržnico, je imelo
avi piknik, ko se je na W. 139
in Lorain Ave. prevrnil
ak, v katerem so jih peljali.
so pujski ugotovili, da so v
ti svobodi, so jo prasnili v
smerti. Zaradi nezgode je bil
čas ustavljen ves polični
met. Policisti in prostovoljni
ci so do včeraj popoldne po-
ili kakih deset ščetinarjev.

NEMČIJA PROTESTIRA
BERLIN, 17. junija. — Ofi-
elno se naznanja, da je nem-
vlada "ostro" protestirala
radi zatvoritve nemških kon-
zlatov v Ameriki. Nemška vla-
izjavlja, da so obtožbe, da so
nemški konzulati in druge
encije v Ameriki zaposlene z
prijeteljsko propagando, brez
ilage, "neutemeljene in des-
učne." — (Mi smo že ponov-
poročali, da prejemo od
neke nemške ustanove iz New
orka, ki je bila samo filijalka
konzulata, nemško propagando,
tero so vsakakor prejemale
li uredništva vseh ostalih li-
ov. — Uredništvo).

**FAKTOR EMANUEL
PODPISAL UKAZ**

PRIM, 17. junija. — Kralj Vik-
tor Emanuel je nocoj podpisal
dekret italijanske vlade, s kate-
ro se "zamrzuje" imovina a-
meriških državljánov v Italiji.

Progressivne Slovenke
Nocoj, ob 7:30 uri, se v Slo-
venskem narodnem domu vrši
ta krožka št. 2 Progressivnih
slovenk. Članice so prošene, da
polnoštevilno pridejo. — Taj-

V LIBIJI SO SE PRIČELE KRVAVE BITKE ZA OBLAST

Angleži v ofenzivi na celotni fronti, na ka-
tero je bilo vrženih na obeh straneh
stotine tankov in letal.

ANGLEŽI NAPADAJO OBALO KANALA S SUPER-
BOMBAMI

KAIRO, 17. junija. — Bitka,
ki so jo pričeli Angleži s svojim
sunkom na nemške in italijan-
ske pozicije v Libiji, se je razvi-
la v krvavi boj, v katerega je
bilo vrženih na obeh straneh
stotine tankov in letal.

Strategija Angležev
Angleži si prizadevajo odre-
zati nemške čete v Salumu, oko-
li katerega operirajo od treh
strani. Poveljniki armad osi-
šča se zavedajo nevarnosti, ki jim
pretijo od Angležev, zato so po-
tegnili v bitko tudi one svoje če-
te, ki oblegajo Tobruk. Vsi pro-
tinapadi, ki jih je podvzelo osi-
šče, so bili z velikimi izgubami
za osi-šče odbiti po Angležih.
Mnogo nemških Stuka bombni-
kov je bilo prisiljenih, odvreti
svoje bombe, preden so prileteli
do svojih tarč, ako so hoteli po-
begniti napadajočim angleškim
lovskim letalom.

Silno razbijanje obali Kanala
LONDON, 17. junija. — An-
gleški bombniki, zaščiteni po ja-
tah lovskih letal, so napadli no-
coj v divjem napadu francoska
pristanišča, katerega so obmeta-
vali s super-bombami. To je bila
sedma zaporedna noč angleških
napadov, katerih sila se stop-
njeva je viša, odkar se vpliva v
Anglijo nepretrgan tok ameri-
ških bombnikov. — Napada na
francosko obalo se je udeležilo
najmanj 150 angleških bombni-
kov.

Cene živlom se stalno dvigajo

CLEVELAND. — Najnovejši
pregled življskih cen izkazuje,
da se cena živlom zelo viša. Od
januarja 1940 pa do zadnjega
maja so se dvignile cene govedi-
ni za 5.3 odstotka, cena fižolu,
in sicer tako zvanemu kidney
beans pa za 100 odstotkov. Na
drugi strani pa se je znižala ce-
na moki od \$5.25 na \$4.75 za
sod.

Breskve v deset-galonskih
"kantah" so stale lánsko leto
\$5.60 (ducat teh kant), letos pa
stanejo \$6.10 ducat. Sto funtov
sladkorja, ki je stal pred letom
dni \$5, stane danes \$5.44. Tudi
cena kavi se je zvišala od 10 do
14 centov pri funtu.

Petdeset funtov čebule je sta-
lo pred letom dni \$1.25, danes
pa mora plačati mesto za to ko-
ličino čebule od \$1.50 do \$2.50.
Podražile so se celo banane, ki
so stale lani 5 centov funt, do-
čim stanejo letos 6 centov funt.
Meseca januarja leta 1940 je
plačalo mesto za funt surovega

**PRELET JUŽNEGA ATLANTIKA PO AMERIŠKIH
BOMBNIKIH**

WASHINGTON, 16. junija. —
Danes se je tukaj razpravljalo
o zračnem dobavljanju ameri-
ških bombnikov Angliji v Afriki.
Po načrtu, ki je sedaj v pre-
tressu, se bombnikov za angleško
armado v Afriki ne bo pošiljalo
s tovornimi parniki, temveč bo-
do ti bombniki leteli z lastno
pogonsko silo do gotove obrež-
ne točke v Braziliji, od tam pa
preko južnega Atlantika v af-
riška pristanišča južno od Da-
karja.

Angleški bombniki razbijajo že šesto noč po Nemčiji

**Industrijsko Porurje, Pore-
nje, kakor tudi vsa prista-
nišča ob Kanalu so tarča
angleških bomb.**

LONDON, 17. junija. — An-
gleški bombniki so snoči v uni-
čujočih napadih razbijali v Po-
rurju in v Porenju, kjer so nji-
hove bombe zanelile neštete po-
žare, nakar so koncentrirali svo-
je napade na Duesseldorf, Co-
logne in Quisberg. Drugi ska-
droni angleške zračne sile pa so
napadali možna invazijska pri-
stanišča Boulogne in Dunkirk.

Angleško ministrstvo letalske
sile naznanja, da je bilo tekom
teh napadov izgubljenih sedem
bombnikov, iz česar se da sodi-
ti o velikopoteznosti napada. Ti
napadi na Nemčijo ter na raz-
na pristanišča se vrše zdaj že
šesto zaporedno noč. Francoska
pristanišča, ki so v oblasti Nem-
čije, so angleški letalci bombar-
dirali vso noč, do ranega jutra.
Tekom 24 ur so angleški letalci
sestrelili iz zraka trinajst nem-
ških letal.

masla 32 centov, meseca maja
pa se je dvignila cena že do 37
centov za funt. Jajca, katere je
mesto plačevalo po 25 in pol cen-
ta ducat, stanejo zdaj 99 cen-
tov.

Smrtna kosa

V mestni bolnišnici je v pone-
deljek ob 1. uri popoldne umrl
John Stanec, okrog 70 let, stan-
ujoč na 962 E. 70 St. Bil je
vdovec ter je bil doma iz sela
Misnica, okraj Karlovac. Tu za-
pušča hčer Mrs. Rose Jurato-
vac, bivajoča na Renwood Ave.
Bil je član društva sv. Josipa št.
99 HBZ. Truplo leži v pogreb-
nem zavodu A. Grdina in Sinovi.
Kdaj se vrši pogreb, bomo po-
ročali pozneje.

Seja Loške Doline

Člane društva "Loška dolina"
se opozorja, da se nocoj, ob 1.
uri gotovo udeležijo važne seje,
ki se vrši v navadnih prostorih.
— Tajnik.

TUDI LAŠKI KONZULI BODO ŠLI!

WASHINGTON. — Sredi
medsebojnih obtožb o kršit-
vi pogodb, radi česar posta-
jajo ameriško - nemški od-
nošaji vedno bolj napeti, je
dal predsednik Roosevelt
razumeti, da bodo prihod-
nje poteze narejene proti I-
taliji. Sodi se, da bo sedaj
ukazano tudi italijanskim
konzulom, naj zapro svoje
konzulate ter odidejo iz de-
žele.

Nacijski krogi v Nemčiji
pravijo, da se zatvoritev
nemških konzulatov v Zedi-
njenih državah ne sme sma-
trati hkratu za zatvorjen
ali pozabljen incident.

Najdba trupla umor- jene uradnice vojne- ga departmenta

**Mlada ženska je bila naj-
prej posiljena, nato pa za-
davljena. — To je tekom
treh mesecev že tretji u-
mor žensk v Washingtonu.**

WASHINGTON, 17. junija —
Danes so odkrili tukaj skoro
golo truplo neke mlade ženske,
ki je bila kriminalno napadena
in zadavljena; to je bil tekom
treh mesecev že tretji tak umor
v Washingtonu. V umorjeni so
spoznali 23 let staro Betty
Strieff, uslužbenko v vojnem
departmentu, kamor je prišla iz
Des Moinesa, Iowa.

Umorjena mladenka je imela
samo nogavice in čevlje na no-
gah, kar je bila vsa njena oble-
ka. Njeno truplo je bilo najdeno
v neki privatni garaži 24 ur na-
to, ko je odšla z doma v neko
grocerijsko trgovino.

Policija je izjavila, da je bila
mlada ženska mrtva kakih deset
ur, ko je bila najdena. Njeno
truplo je identifičiral Stanley
Le Blanc, star 26 let, s katerim
se je imela mladenka sestati eno
uro po svojem izginotju. Mladi
mož je povedal policiji, da mu
je včeraj tekom iskanja mla-
denke, hišnik apartment poslo-
pja, v katerem je deklica stano-
vala, trikrat zabranil dostop do
kleti poslopja. Policija je prid-
žala hišnika v preiskavi.

Iz krvnih sledov, ki so vodili
do garaže, so ugotovili, da je bi-
la mladenka umorjena nekeje
drugod, nakar je bilo njeno tru-
plo zavlečeno v garažo.
Kakor rečeno, je to tekom
treh mesecev že tretji tak skriv-
nosten in nepojasnen umor
žensk v Washingtonu.

"NEZAVISNA" HRVAT- SKA

Čikaški "Proletarec" ugotav-
lja v svojih "Komentarjih":
"Nezavisna" (Hrvatska Dr-
žava) je bila do nedavna glasilo
"Hrvatskog Domobranstva u
Sjev. Americi" (Pavelčevih "u-
stašev"), a stvar je postala vro-
ča, pa je prenehala biti svojina
"ustašev" in jo je prevzel njen
urednik Luka Grbič v "privatno
last".

Pravijo, da bi jo justični in
poštni department že zadavila,
ako se ne bi potegnili zanjo to-
liko hrvatskih katoliških župni-
kov in drugih vplivnih Hrvatov
in Američanov.

Se nikdar ni izhajal med Ju-
goslovani v Ameriki list, ki bi
tako odprto in revolversko pro-
pagiral fašizem Mussolinija in
Hitlerja, kakor omenjeni. V de-
mokratijski in jo je prevzel mo-
gode, drugi bodo prispeli mnogo prej
na svoj cilj.

Rusija naj se v prid Nemčije in Japonske razoroži

Nemci in Japonci žele ruske
bojne ladje in ruska leta-
la, s čemer bi Rusija raz-
orožila samo sebe na Dalj-
nem vzhodu.

WASHINGTON 16. junija. —
Diplomatski krogi poročajo, da
si Nemčija in Japonska prizade-
vata, da pripravita Rusijo do
takih koncesij, da bi bila sled-
nja skoraj razorožena, če se u-
klone njunim željam oziroma
zahtevam.

Nemčija in Japonska želita
doseči z Rusijo nekaj "lend-
lease" sporazum, na čigar po-
dlagi bi Rusija izročila nemške-
mu in japonskemu mornariške-
mu štabu petdeset rušilcev,
dva deset podmornic, štirinajst
polagalec min in 300 vojaških
letal, ki so zdaj v Vladivostoku.

Če bi Stalin ugodil tej nem-
ško-japonski zahtevi, tedaj bi se
Japonska lahko nemudoma po-
dala na izvršitev svojih priljub-
ljenih načrtov ekspanzije na ju-
gozpad, pri čemer bi bila varna
pred ruskim sunkom iz Sibiri-
je, došim bi Nemčija napadala an-
gleško pomorstvo v Kitajskem
morju ter v vodah med Avstra-
lijo in Singaporom.

Ruska zračna sila v Vladivo-
stoku, ki povzroča Japoncem
nemajhne skrbi, šteje nad 700
bombnikov in lovskih letal, do-
čim ima nadaljnjih 400 letal na
raznih bazah ob sibirski in mon-
golski meji. Poleg tega ima Ru-
sija tam približno 200 silno na-
gilih malih torpedov, katerih
vsaka ima po šest mož posadke
in po dvojce tub za spuščanje
torpedov, kakor seveda tudi pri-
merno oborožitev strojníc.

Nov grob

V ponedeljek, okrog 10. ure
zvečer, je v mestni bolnišnici
preminila Mrs. Agatha (Olga)
Lutar, stanujoča na 2057 W. 52
St. V bolnišnici se je nahajala
zadnjih devet tednov. Rojena je
bila Lutar ter je bila doma iz
vasi Nadelica, fara Turnišča,
Prekmurje. Stara je bila 54 let.
Tu zapušča soproga Johna, se-
stro Barbaro Eržen, na 1213
Addison Rd., v starem kraju pa
sestro in dva brata. Pokojnica
je bila članica društva sv. Šte-
fana KSKJ. Pogreb se bo vršil
v petek jutraj ob 9. uri iz Gr-
dinovega pogrebnega zavoda, na
1053 E. 62 St., v cerkev sv.
Pavla in potem na Calvary po-
kopališče. Bodi pokojnici ohr-
njen blag spomin, preostalih pa
naše sožalje!

Na obisku iz Kansasa

Včeraj so v spremstvu Mrs.
Anne Rebohy, iz 1198 E. 170
St., obiskali naš urad Mr. in
Mrs. John in Frances Jenčič,
njih hčerki Frances in Stefania
ter sin John, ki se nahajajo tu
na obisku iz Pittsburgha, Kan-
sas. Prišli so zadnji petek in o-
stanejo dva tedna. Mrs. Jenčič
je doma iz vasi Primskovo pri
Kranju, Mr. Jenčič pa iz Zidane-
ga mostu, p. d. Kršmelj. To je
njih prvi obisk v Clevelandu in
znanci so vabljeni, da jih pri-
Rebolovih obiščejo. Dobrodošli!

Redna seja

Nocoj se vrši redna mesečna
seja društva "Waterloo Grove".
Št. 110 WC. v Slovenskem de-
lavskem domu na Waterloo Rr.
Članice so vabljen, da se goto-
vo udeležijo. — Tajnica.

NEMŠKIM DRŽAVLJANOM JE PREPOVEDAN ODHOD IZ DEŽELE

Prepoved odhoda je v zvezi z odredbo o
zamrznjenju nemške imovine v
Zedinjenih državah.

ODHODI VLAKOV, PARNIKOV IN LETAL BODO
POD NADZORSTVOM VLADNIH AGENTOV

WASHINGTON, 17. junija. —
Ameriška vlada je danes prepo-
vedala vsem nemškim držav-
ljanom, odhod iz Zedinjenih dr-
žav. Prepoved bo v veljavi do
preklica.

Rooseveltovo pojasnilo
Istočasno je predsednik Roo-
sevelt pojasnil na konferenci
časnikarjem, da je bila določena
zatvoritev nemških konzulatov
in raznih nemških agencij zato,
ker so te ustanove že dalj časa
uganjale razne subversivne ak-
tivnosti.

Nadzorstvo prevoznih sredstev

Vladni agentje bodo poslej
nadzirali odhod vsakega parni-
ka, vlaka in letala, da ugotove,
da-li se nahaja na njem kak
nemški državlján, ki se hoče iz-
tihotapiti iz dežele.

Vlada je izdala tozadevno od-
redbo v zvezi z "zamrznjenjem"
nemške imovine in nemške po-
sesti. Mehiške oblasti so nam-
reč nedavno preiskale nekega
Nemca, ki je prišel čez mejo iz
Zedinjenih držav, ter našle v
njegovi aktovki nad 2 milijona
dolarjev v bankovcih, ki jih je
hotel odnesti iz Zedinjenih dr-
žav.

RUSIJA PRED IZBIRO: ALI BOJ, ALI PONIŽANJE PRED NEMČIJO

Ako vsi znaki ne varajo, je odločitev pred pragom. —
Rusija se mrzlično oborožuje. — Rusija in Nemčija
imata ob meji vsaka po dva milijona mož.

ANKARA, Turčija, 17. juni-
ja. — Med Nemčijo in Balka-
nom so bile za 24 ur pretrgane
telefonske zveze.
Nemški krogi dajejo razume-
ti, da se bliža "showdown" med
Rusijo in Nemčijo, ki imata ob
svojih mejah zbranih vsaka po
dva milijona mož.

Papenov pritisk na Turčijo
Nacijski poslanik Franz von
Papen je imel eno uro trajajočo
konferenco s Sukrom Scaraco-
glu-jem, turškim ministrom zu-
nanjih zadev. Sodi se, da mu je
prigovarjal, da Turčija potrdi in
obnovi izjavo svoje nevtralnosti.

Nemški diktat Rusiji
ANKARA, 17. junija. — Iz vi-
sokih diplomatskih virov se po-
roča, da je Nemčija izjavila Ru-
siji, da mora slednja izpolniti
100-procentno svoje obveznosti
glede ruskih dobav Nemčiji, ali
pa si bo Nemčija sama vzela,
kar zahteva od Rusije.

Mnenje v Londonu
LONDON, sredi, 18. junija.
Londoni krogi izjavljajo, da
bo Rusija kmalu postavljena
pred izbiro, ko se bo morala od-
ločiti za: ali se vrže v vojno
proti Nemčiji, ali pa se ukloni
njenim, za Rusijo ponižujočim
zahtevam.

Toda ako vsi znaki ne vara-

jo, se Rusija pripravlja na voj-
no proti Nemčiji. Sovjetske vo-
jaške in mornariške oblasti so
ojačile svoje zračne in morna-
riške patrulje ob Črnem morju,
odredile so splošno mobilizacijo
ter preklicale vse vojaške dopu-
ste.

Rusija se pripravlja
Sovjetske tovarne izdelujejo
100-tonske tanke, ki so oborože-
ni z enim 105-milimetrskim,
dvema 75-milimetrskima in z
dvema antiletalskima topoma in
z osmimi strojnícami.
Reuterjeva depeša naznanja,
da je rumunska vlada premesti-
la svoje štabe iz Bukarešte na
deželo.

**HELSEINKI, Finska, 17. juni-
ja.** — Tukajšnji časopis Sano-
mat pravi, da je vojaška situa-
cija na Baltiku dozorala za pre-
senečenja, ki bodo prizadela tu-
di Finsko.

GENERAL FRANCO BO PRIZNAL HRVATSKO

MADRID. — General Franci-
sco Franko, fašistični diktator
Španije, je izjavil, da bo špan-
ska vlada priznala Pavelčičevo
"neodvisno" Hrvatsko in da bo
poslala v Zagreb svoje diplo-
matsko zastopstvo.

KAZNJENEC SE BO POSVETIL DELU VAŽNE IZNAJDBE

LOS ANGELES, 17. junija. Kerstenu na razpolago poseben
laboratorij, kjer bo lahko ekspe-
rimentiral.

Letalski izvedenci pravijo, da
bi bila taka iznajdba silno važna
za narodno obrambo, ker bi le-
tala lahko skoro neslišno napa-
dla, ne da bi posebni detektorji
izdali njihovo navzočnost. Inže-
nirji lahko naredijo letalske mo-
torje tako tihe kakor avtomob-
ilske, toda doslej se ji še ni po-
srečilo preprečiti silnega ropota,
ki ga povzroča propeler, ko tol-
če ob zrak.

Kersten je bil izpuščen na
svobodo pod \$500 varščino do
septembra, ko je določena nje-
gova obravnava zaradi zločina
ropa. Ako bo spoznan za kri-
zavje, Axiom družba v Los
Angelesu, ki izdeluje dele za le-
tala, je obljubila, da bo dala
dosmrtno ječo.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.

6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalec v Clevelandu, za celo leto		\$5.50
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece	\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici, za celo leto		\$6.00
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece	\$2.00
Za Zedinjene države, za celo leto		\$4.50
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece	\$1.50
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:		
za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev	\$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

ZDAJ BO ŠLO ZARES!

Clevelandski "Plain Dealer" je priobčil včeraj sledeči uredniški članek:

Obvestilo državnega departmenta nemškemu poslaštstvu v Washingtonu, da slednje zapre vse nemške konzulate in propagandne agencije v deželi ter da odpošje ameriške konzule iz Zedinjenih držav, bo najbrže pripravilo Hitlerja do spoznanja, da so vzele Zedinjene države končno to stvar zares. Nobeno čudo ni, če so sile osišča jemale z brezskrbnostjo in nasmeškom na znanje razne deklaracije Zedinjenih držav, ko so vendar vedele, da vlada Zedinjenih držav niti s prstom ne gane proti aktivnostim petekoloncev in da dovoljuje prav pred svojim nosom fabriciranje nacijske propagande.

Vlada bi bila morala že pred meseci podvzeti potrebne korake za zatvoritev virov teh aktivnosti, o katerih se je zdaj dokazalo, da so nekorektni, nezaželjeni in "sovrtažni blagru te dežele."

Iz dolgo odlagane, toda dobrodošle akcije državnega departmenta je razvidno, da je vprašanje nekaterih tednov, ne pa mesecev, ko bodo Zedinjene države aktivno posegle v zraku in na morju v boj proti Nemčiji.

Danes menda nihče več ne dvomi, da se Zedinjene države pripravljajo na vojno z Nemčijo. Edino vprašanje je zdaj samo to, kdaj se bo ta vojna začela.

Morda bo pogreznitev ameriškega parnika Robin Moora tvorila tisti potrební incident, katerega si želi predsednik Roosevelt, preden prekine diplomatske odnose z Nemčijo, in da povelje za vojno, ali pa apelira na kongres za vojno napoved. Učinek pogreznitve parnika Robin Moora, čigar potop je še bolj napel že itak napete odnose med Nemčijo in Ameriko, bo odvisen v veliki meri od zadržanja nemške vlade v tem vprašanju. Razvidno je, da se ameriška vlada dobro zaveda resnosti položaja, zato zbira mirno in brez vsake histerije dejstva, ki jih bo natančno proučila in pretehtala, preden bo poslala Nemčiji svoj diplomatski protest, ki utegne imeti daljnosežne posledice.

Vest, da je bilo 35 ljudi s torpediranega ameriškega parnika Robin Moora, katere se je že smatralo za mrtve, rešenih po neki angleški ladji, je razveseljiva, toda njihova rešitev ne izpremeni ničesar na vprašanju mednarodnega prava in naše narodne politike, ki je v tem prizadeta. Samo izredno srečnemu naključju, ne pa korektnemu izpolnjevanju mednarodnih konvencij od strani poveljnika nemške podmornice se je zahvaliti, da je bilo rešenih vseh 46 oseb, ki so se nahajale kot potniki in posadka na torpediranem ameriškem parniku in ki so bili dolge tedne v odprtih čolnih sredi južnega Atlantika. Toda pri tem je še nekaj drugega kakor to, da so bila v nevarnosti življenja potnikov in posadke pogreznjenega ameriškega parnika. Gre namreč za pravico plovbe ameriških parnikov v vodovje nevojnih zon, ne da bi se te parnike tam nadlegovalo in ogrožalo.

Nemška podmornica je na Atlantiku sredi med južno Ameriko in Afriko ustavila ameriški parnik, nakar je kapitan podmornice ukazal posadki in potnikom, naj stopijo v rešilne čolne ter odvedajo od parnika. V tovoru tega parnika ni bilo ničesar, kar bi Zedinjene države smatrale in priznavale za kontraband.

Mnogo je odvisno od nemške pojasnitve tega incidenta. Ako je bila vzrok napaka pregorečega poveljnika podmornice, tedaj utegne nemška vlada izjaviti, da je pripravljena poplačati izgubo parnika in tovara ter odkodovati potnike in posadko za prestano trpljenje, in da je dalje pripravljena disciplinirati poveljnika podmornice ter obljubiti, da v bodočnosti ne bo več nadlegovala ali ogrožala ameriške ladje.

Ako pa se Nemčija postavi na stališče, katero je že izrazil neki "avtoriziran vir," da bo namreč nadaljevala s potapljanjem vseh parnikov, ki dovažajo kontraband Angliji, ne glede na to, kako je parniku ime in kakšni narodnosti pripada, tedaj bo ameriška vlada smatrala to za ogrožanje svojih parnikov izven vojnih zon in se bo poslužila primernih sredstev za preprečitev tega ogrožanja.

Ako ameriški parnik ne sme prepeljati iz ameriškega pristanišča v južnoafriško pristanišče tovara korsetov in železniških tračnic, tedaj je za ameriško vlado napočil

UREDNIKOVA POŠTA

O slovenskih narodnih domovih v Clevelandu in okolici

Janko N. Rogelj, predsednik S. N. D. v Clevelandu

Federacija jugoslovanskih domov v Ohio je razposlala na ak-nan dan v letu 1940. V naveden-tivne domove v tej federaciji nem številu sej so vključene tu-vprašalno polo, potom katere bi di ne-slovenske skupine ali or-rađa izvedela gotove podatke in ganizacije, katerih število je aktivnosti posameznih domov. petintrideset, ki zborujejo v na-Na ta vprašanja so odgovorili ših domovih. To nam očividno sledeči domovi: Jugoslovanski kaže, da nismo postavljali naših delavski narodni dom v West domov samo zase, ampak tudi Parku, Ohio; Slovenski dom na za druge skupine, ki živijo med Holmes Ave.; Slovenski društ-veni dom v Euclidu, Ohio; Dom kar pride malo več kot štiri seje zapadnih Slovencev, Slovenski narodni dom na St. Clair Ave.; Slovenski narodni dom v Maple Heights, Ohio, in Slovenska de-lavstva dvorana na Prince Ave. Samo pet domov je podalo Izmeh teh domov so bili trije statistiko glede neplačanega dolga, ki znaša okoli \$80.500.00. Več kot polovica te vsote odpa-de na Slovenski narodni dom v Clevelandu, na St. Clair Ave., katera pa se rapidno znižuje, povprečno skoro deset tisoč do-larjev na leto.

Hvala tem domovom, ki so vrnilo vprašalne pole, kajti na podlagi odgovorjenim vprašanj, imamo podano statistiko, ki je zanimiva in ki daje pogled na stanje in aktivnosti teh narodnih institucij. To naj bi bil začetek tega dela; to statistiko naj bi se izpolnilo, da bi dobili končne številke o vseh slovenskih domovih v državi Ohio. To naj bi bila naloga federacije slovenskih domov.

Omenil sem vam, da je samo sedem domov odgovorilo na vprašanja, in za teh sedem domov je sestavljena statistika, katero vam hočem predložiti:

V časopisih večkrat naglašamo, da je v Clevelandu in okoli-ki okoli 25 tisoč Slovencev, pa se takoj oglasi drugi dopisnik, ki trdi, da nas je 35 tisoč. Tudi ta številka je premajhna, kajti oglaš se tretji dopisnik in ta trdi z dokazi, da nas je 50 tisoč Slovencev in Slovencev v Cleve-landu in okolici. Vprašam vas, koliko nas je prav za prav? Jaz ne vem, tako ne veste vi, in menda ne ve nihče, ker do se-daj še nismo imeli svojega slo-venskega ljudskega štetja. Mi sodimo tako po naših družinskih in različnih skupinah, a pravega odgovora še ne vemo do danes.

Iz statistike, katero so podali omenjeni domovi, vidimo, da i-majo samo 3849 posameznih del-ničarjev, ki lastujejo za \$71.320-000 delnic. Ako vzamemo v po-štev še dva domova, ki nista podala statistike, potem bi la-hko sodili, da imamo pri vseh teh domovih okoli 5000 posamez-nih delničarjev. Ako vzamemo številko pet tisoč za podlago in da nas je vseh Slovencev okoli 25 tisoč v Clevelandu in okolici, potem je vsak peti Slovenec ali Slovenka posamezni delničar e-nega ali drugega doma. Ako nas je 50 tisoč, potem pride za vsak deset Slovenec ali Slovenka kot delničar enega doma.

Pri navedenih sedmih domo-vih sodeluje 143 društev, ki so delničarji istih ter lastujejo za \$131.500.00 delnic. Društva in posamezni delničarji lastujejo za vsoto \$202.820.00 delnic. To so zanimive številke, ki kažejo ak-tivnost naših društev in posa-meznih delničarjev v zadnjih 25-setih letih.

Kakšna je aktivnost v naših domovih? V letu 1940 se je vr-šilo v tem domovih 1616 druš-venih sej ali drugih sestankov.

čas, da ugotovi, zakaj tega ne sme in da potem temu primerno postopa.

Ako ameriška vlada ugotovi, da je morje in ozračje nad njim ogroženo po piratih, ki preže na ameriške parni-ke, tedaj bo upravičen ukaz ameriške vlade ameriški mornarici, naj se poda na lov za temi pirati ter jih uniči, kjer koli jih zaloti, kakor je ameriška mornarica že enkrat prej očistila piratov Sredozemsko in Karibejsko morje.

Clevelandu in okolici za sedem svojih narodnih domov. To je že lepa številka, ki kaže aktivnost našega naroda na svojem narodnem udejstvovanju. To je bo-gastvo, katerega kažemo Ame-riki, da smo zavedni in napredni poleg našega dela v tovarnah, trgovinah in podjetjih, kjer de-la naš človek. Zato bi bilo res potrebno, da bi še drugi domo-vi podali svoje številke, nakar bi imeli skupno številko, ki bi predstavljala naše narodno bo-gastvo ali investicijo v sloven-skih narodnih domovih v Cleve-landu in okolici.

Veliko dela, naporov in žrtvo-vanja je doprinesel naš narod, da je zgradil te domove. Sedaj stojijo med nami kot spomeniki naše velike volje in misli. Danes je naša skrb, kako bomo vodi-li te narodne institucije. Da to je vprašanje, o katerem bo mo-rala razmišljati federacija slo-venskih domov. Vi vsi veste, da stara generacija, ki je postav-ljala te domove, je vidno prič-e la umirati. Delnice teh domov iščejo pota v roke drugih last-nikov, ki nimajo istega zanima-nja za naša narodna svetišča. Čas hiti, treba bo živeti zani-manje in vero v te domove, tre-ba bo našim delničarjem dopedevati, da je delnica naš narod-ni davek, ki smo ga plačali radi svoje narodne zavesti. Koliko drugih institucij smo skoro na enak način podprli, toda nikoli ne povprašujemo, koliko se nam bo povrnilo v bodočnosti. Če smo gradili naše domove na ne-dobičkanosni podlagi, potem ne smemo pričakovati prevelikih dobičkov. Zanimati bi se morali danes, kako bomo vpeljali našo mladino v te domove, da bo spo-štovala delo naših rok ter z za-vestjo in ponosom prevzela naše delnice kot našo duševno dedo-vino.

Da potrebna je federacija slo-venskih domov, da bi si zamisli-la načrt za prihajajočo bodo-čnost. Treba bo vzgojiti našo mladino v jstem duhu, v kate-re smemo pričakovati prevelikih dobičkov. Zanimati bi se morali danes, kako bomo vpeljali našo mladino v te domove, da bo spo-štovala delo naših rok ter z za-vestjo in ponosom prevzela naše delnice kot našo duševno dedo-vino.

Prav letos potega 25 let, od-kar sem postal delničar Sloven-skega narodnega doma na St. Clairju, kakor tudi direktor is-tega. Zato me živo zanima bodo-či razvoj naših domov, ko pri-haja tista odločilna premostitev od stare slovenske generacije na novo, tu-rojeno slovensko ge-neracijo. Zato bi bilo priporoč-ljivo, da se v naše direktorije voli našo mladino ter isto vzga-ja v pravem duhu, da bodo čutili v sebi odgovornost do naših do-mov, ker z odgovornostjo bo prišla tudi zavest in ponos, da so gospodarji in voditelji naših ustanov. V prvi vrsti bi se moralo zagnati za zanimanje v naše kulturne ustanove in naša podporná društva, ki bodo živela med nami še precej let ter ra-bila te domove za svoja shajali-šča.

Federacija slovenskih, odno-sno jugoslovanskih domov v Ohio bi morala napraviti načr-te, kako bo v bodoče zamislila vzgojno delo med našimi ljudmi, da bi originalna ideja naših do-mov zopet zaživevala med našo mladino. To je naša največja naloga v bodočnosti, ker hoče-mo, da ostanje naša narodna svetišča v rokah naših rodni-h potomcev.

Oživimo zopet tisti lepi slo-venski pregovor, ki pravi: Mal' položil dar, domu na oltar.

VAS Z MNOGIMI OTROKI

V Zgornji Sleziji je vas po i-menu Schoenwald, ki se ponaša z mnogimi otroki. Med njnimi

1200 materami jih je nič manj nego 800, ki imajo številan za-rod. Samo 331 mater je spravilo na svet nič manj nego 3117 o-trok. Če bi bilo povsod v Nem-čiji tako, bi ta štela dva ali tri-krat toliko otrok kakor danes.

"Pop" koncerti

Tretja sezona zanimivih po-letnih koncertov, ki se vrše v clevelandskem Public auditoriju, se je otvorila ta teden.

V petek večer, 20. junija bo gostoval na koncertu Leonard Warren, bariton pri Metropolitan operni družbi, v soboto večer bo pa nastopil Dr. Jerome Gross, violinist.

Prihodnji teden bo na pro-gramu mlad ameriški tenorist, Robert Marshall, ki je v Cleve-landu poznan pod imenom Jo-seph Marsilia.

Ta pevec si je pridobil veliko priznanje v operi v zadnjih dveh letih, ko je nastopal kot solist z Cleveland Summer orkestrom, pod vodstvom Rudolpha Ring-walla.

Nastopil bo v sredo, 25. ju-nija.

Vivien in Evelyn, brhke zvez-de na "Hour of Charm" pro-gramu, ki ga podaja General El-ectric družba, boste nastopile v petek, 27. junija. Pričakuje se veliko udeležbo, vključivši oso-bje Nela Park tovarne v Cleve-landu.

Mary Van Kirk, kontralto pevka pri Metropolitan operni družbi, ki je zmagała v kontes-tu, ki se je vršil letos na radio, bo nastopila kot solistinja z or-kestrom, v soboto večer, 28. junija.

V tednu 4. julija, ne bo nobe-ne priredbe, ker se bo v stadiu-v vršila velikanška prireditve "Festival svobode", katera bo prosta vstopnine, toda koncert se bo ponovno vršil v sredo, 9. julija, in sicer za dva tedna, ko bodo nastopili kot solistje: Mar-garet Spears, Firestone sopran-istinja; Larry Adler, umetnik na ustne orglice; Marjorie L. Phelps, sopranistinja, Marian Matousek, pianistinja in Eunice Podis, pianistinja.

Vstopnice so po 25c do \$1.00, davka proste ter se jih dobe pri Taylor's, Higbee's, Mary Com-pany in Bond Clothing.

Okna pod državno zaščito

Nemške oblasti so vsaj pone-kod odredile, da je treba v tistih poslopih, ki imajo dvojna okna, odstraniti bodisi notranja ali pa zunanja okna in jih spraviti na varno. Ta ukrep naj bi prepre-čil, da bi ob zračnih napadih za-voljo zračnega pritiska, drobcev bomb in grmenja obrambnih to-pov ne šla kar oboja okna v ko-se, ena naj bi bila vedno za re-zervo, če bi se šipe prvih zdro-bile.

Oblasti priporočajo ljudem, naj snemajo okna z vso previd-nostjo, da bi ne nastala že pri tem kakšna škoda.

Odstranjená okna se ne sme-jo hraniti v podstrešjih, temveč v kakšnih bolj varnih prostori-h, a če takšnih prostorov ni hišah ni, tedaj oken ni treba snemati, temveč jih je le široko odpreti in prirediti, da bi ne tri-pela zaradi zračnega pritiska in prepiha.

ŠKRAT

Potovalec je pripovedoval v neki družbi:

"Bilo je med mojim zadnjim potovanjem v Afriko. Nekod sredi noči sem stopil iz svojega šotora in v pidžami ustrelil le-va."

Nekdo ga je prekinil: "A povejte nam vendar, kako je prišel lev do pidžame?"

Obnova Finske

Finska skupščina je za obno-vo v finsko - ruski vojni uniče-nih kemičnih laboratorijev teh-nične visoke šole v Helsinkih določila 3.6 milijona finskih mark.

Neprimerno višje izdatke pa zahteva skrb za prebivalstvo, ki se je iz zasedenih krajev in iz krajev v bivših vojnih pasih preselilo drugam. Ti izdatke so preračunani na 800 milijonov finskih mark.

Naselitev karelskih kmetov na novo zemljo se ne more izve-šiti tako hitro, kakor so prvot-no mislili. Vlada je izdelala pred-log, po katerem bi še letos pri-čeli graditi 9000 stavb za te be-gunce, in sicer 6000 večjih ter 3000 manjših hiš.

Večje stavbe bodo imele hlev-e za 3 do 5 krav, 1. do 2 konja, na-prašnice in male živali, dalje bo vsaka takšna hiša imela svoja sauno kopalno hišico.

Manjša bivališča bodo imela skedenj in sauno. Ker evakui-rani naseljenci nimajo nobene gotovine bodo prejeli po 30.000 do 60.000 finskih mark posojila.

Calumet, Mich. — Dno št. maja sta v okolici treščila sku-paj avtotruk in avtomobil, v katerem se je vozila družina Hi-ggins. Vozila Josipa Dragičevića, sinov člani družine (oče, mati in dva sinova) so bili na mestu ubiti, dočim sta bila žena enega sin-a in njen otrok odvedena na ran-jena v bolnišnico.

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

Novoporočencem

ali družini brez otrok se op-da v najem tri sobe. — Vpra-se na 955 East 76th St.

Zakrajsek Funeral Home, Inc.,
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3113

JOS. ŽELE IN SINOVI

POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVE.

ENdicott 0583

Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki uri na razpolago.

MI smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.

COLLINWOODSKI URAD:

452 East 152nd Street Tel: KEmore 3118

Zadnji bojevnik izpred Kraljevega gradca

Rogaška Slatina. Dva deda pri hiši — 186 let. V Nezbiški graben je skoraj uro hoda od Rogaske Slatine. Ob neznatnem potočku so mlini, kakor igračke. Tu je dom Jugovih. Posedstvo je bilo nekdanj obširno. Zdaj je Jugovina dom skrbi in trdega dela.

Ob beli cesti stoji lepa hiša. Od tod se je pred leti priženil pokojni Vehovar na Jugovino. Pa je prišla nesreča nad njegovo rojstno hišo in je hotel pomagati. Ni mu uspelo, še Jugovina se je zamajala. Vehovar je zastavil vse sile, da jo podpre, in je pri tem sam omahnil v grob. Žena — vdova je ostala z desetimi otroci, dolgovi in s svojim in moževim očetom.

V zadnji čumnati živita oba starčka. Janez Vehovar je zagrenjen. Saj je točil zlato vince in županoval. Starost pa mora preživljati v Nezbiškem grabnu na skromen kmetijski način. Cisto je gluh in to mu greni še bolj stare dni. Ima pa 88 let.

Vdovin oče Gregor Hrepevnik jih bo imel čez nekaj tednov 88, pa bi še bil pravi korenjak, če bi mu ne bili pred 40 leti odrezali leve noge. Z eno roko se opira na palico, z drugo se oprinja pohištva in se tako pomika po sobi. V toplem vremenu pa se zleze na trato pred hišo in lomi šibovje in suhljad. Sliši dobro, očal nima in vendar vdene nit v šivanko. Tudi čitati bi videl, samo ne zna ne.

"Hodil" je sicer nekaj časa v kolo, to se pravi, kadar je bilo slabo vreme in so bili starši veseli, da je za nekaj uric utihnil v hiši otroški vrišč in prepir. Črke pozna še vse, samo "vkup devati" jih ne zna. S 13 leti je postal farovski pastir pri Sv. Križu, pa je napredoval za hlapca in kočijaža. To so bili lepi časi, ko je vozil škofa Slomška in Stepišnika. Po šest srebrnih evanegare je dobil od škofa na pitnine. Potem je moral k vojakom in je služil v Gradcu pri Hartungovcih. V bitki pri Kraljevem Gradcu se je udeležil boja na nož. Pri umikanju proti Dunaju so mnogo trpeli.

Da, ta nesrečna bitka pri Kraljevem Gradcu, vsa Evropa je govorila o njej, ko se je končala s hudim porazom Avstrijcev. Tine generala Benedka je bilo takrat v vsakih ustih. Imel je pod seboj 215.000 mož. Prusov pa je bilo na nasprotni strani na višavju Chluma in Lipe zbra-

nih 221.000 mož. Pruski kralj Viljem sam je dne 3. julija 1866 zjutraj začel voditi napad. Avstrijci so dobro odgovarjali posebno topništvo je močno treskalo in uničevalo napadalce. Avstrijcem se je že domala posrečilo zlomiti levo sovražno krilo, da bi Pruse udarili v bok. Ko pa je bila sila najhujša, je pruski prestolonaslednik prihitel s svojo vojsko na bojišče. Sledili so napadi na nož, prve avstrijske postojanke so bile zavzete kmalu popoldne. Avstrijci so močno streljali s topovi, konjeniki so skušali zadržati sovražnika, toda pešadija je že zašla v zmedo in se je pognala v beg. Na tisoče mož je obležalo na bojišču, ranjenci so ječali in prosili pomoči. Na pruski strani je bilo nad 9000 mrtvih, na avstrijski pa je padlo okrog 6000 mož, nad 7000 je bilo pogrešanih, tisoči so zašli v ujetništvo. Naš stoletnik je bil med tistimi na begu... Je poslednji slovenski veteran izpred Kraljevega Gradca.

Oženil se je s 45 leti. Oziroma, oženili so ga drugi. Priženil je dve kravi in nekaj drobnarije. Z ženo se nista razumela, ni ji bilo za težko delo v Nezbiškem grabnu, kmalu se je vrnila na svoj dom. Imela sta samo enega otroka, hčerko Maliko, pri kateri zdaj živi. Žena mu je umrla pred par leti, odpustil ji je že, hud pa je še vedno na njo.

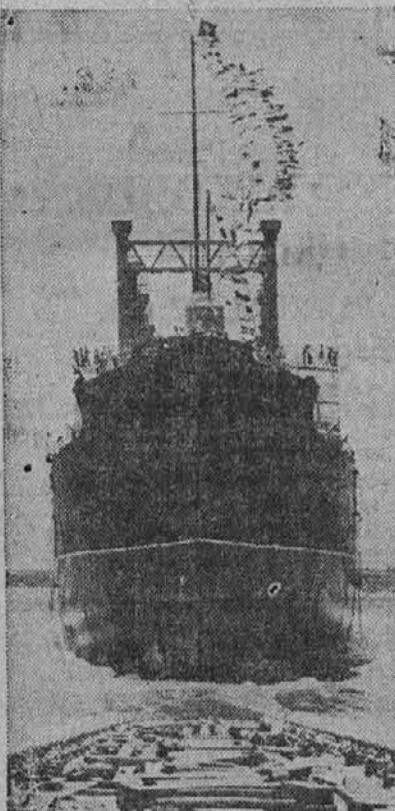
Pil je rad in prepeval, pretepal se ni nikoli, kadil je mnogo, pa nič cigaret, samo pipo in smodke. Zdaj mu tobak ne diši več. Hrana mu tekne in ni treba za njega posebej kuhati, če tudi ga v želodcu včasih tišči. Na priboljške ne misli, najprej je treba plačati dolgove. "Le primite me za lase in skušajte katerega izplutiti! Vsi še stojijo trdno, sivih skoraj ni!" Jezi ga, da je njegov tovariš, stari Vehovar gluh in se ne more z njim razgovarjati. Dolg čas mu je, pa moli rožnivenec. Sto let bi rad dočakal, kaj bo potem, na to ne misli. Iz svojih mladih dni pripoveduje zanimivosti. Pri Sv. Mohorju je bil prvič na sejmu, bila je strašna burja s

Nagla smrt

Kongresnik M. Edelstein, republikanec iz New Yorka, ki se je zgrudil v kongresni zbornici meden na tla, ko je skočil razmujen na noge, da odgovori republikanskemu poslancu Johnu Rankinu iz Mississippija, ki je hotel, da povzroča "mednarodno building kompanija, nakar jo je adoustvo" težave na borzi.

Nove vrste ladja

V Pascagouli, Miss., je bila splovljena nove vrste ladja, ki je bila popolnoma "zvečdana." Ladjo je zgradila Ingalls Shipbuilding kompanija, nakar jo je kupila mornarica Zed. držav.

Distributed through the Committee to Defend America by Aiding the Allies

DANI SE!

snegom, vendar je bilo polno ljudi in mnogo živine. Sejmi na travniku pred Colskim se pa niso hoteli obnesti. Vozil je tudi opeko za novo cerkev pri Sv. Križu. Zgali so jo nad ribnikom za zdraviliškimi delavnicami. Smrti se ne boji, upa da bo srečna.

Verk Miloš.

Robinzoni v pragozdu

Perujski letalci so na izvidniškem poletu nad gostim pragozdom ob reki Madre de Dios odkrili naselbino kakšnih 80 evropskih družin, ki že od leta 1915 niso imele nobenega stika s civiliziranim svetom. Ti ljudje niso niti vedeli, kako se je končala svetovna vojna, da o novi vojni niti ne govorimo.

Bili so nabiranci gume ki so po polomu industrije gume l. 1915 ostali v pragozdu, ker niso imeli niti orožja niti druge opreme za potovanje skozi džunglo in za borbo z divjimi indijanskimi rojci, ki tukaj živijo. Sprijaznili so se z bivanjem v pragozdu in s tem, da se bodo preživljali z lovom in ribolovom. Naseljenci nikakor niso kazali znakov poudivjanosti, ko so jih letalci odkrili. Mnogo jih je znalo, brati, nekateri so znali tudi pisati. Nisili so obleke, ki so jih ženske izdelovale iz drevesne skorje in vlaken. Imeli so številne otroke in so živeli v enozenstvu. Ker duhovnika med njimi ni bilo, je bilo njih versko življenje seveda popolnoma zastalo.

Perujski letalci so ob pristanku odkrili najprej ostanke nekakega taborišča in primitivno orodje, kar so spočetka vse pripisovali Indijancem. Kmalu pa so našli na belega moža, ki je govoril špansko in jih je povedel do izgubljene naselbine.

Konec slovitega boksača

V Detroitu je umrl Kid McCoy, ki je svoječasnno imel veliko vlogo med boksači in je veljal za eno izmed veličin v tej stroki.

Ko je McCoy pričel svojo boksaško kariero, je tehtal 65 kg in svoj prvi uspeh je dosegel proti svetovnemu prvaku v tej teži Tommyju Ryanu.

Pozneje je McCoy presedlal med težko težo, več nego sto-krat je nastopil na matchih in samo petkrat je bil premagan. Njegovo življenje je bilo tudi drugače zelo razgibano in pisa-

no. Dal se je ločiti nič manj nego devetkrat in njegovi zadevni procesi so nudili tisku dovolj snovi za senzacionalna poročila. Sodne dvorane in zidovi ječ temu boksaču niso bili neznan. Njegovi poklicni uspehi so se menjavali s kriminalnimi zadevami, med katerimi so takšne, ki jih niso nikoli pojasnili.

Po daljšem bivanju v ječi na Angleškem, kamor so ga bili zaprli, ker je princaso Thurn-Taxisovo oropal draguljev, se je vrnil v Ameriko kjer si je z borznimi spekulacijami v kratkem pridobil celo imetje. Prav tako hitro pa je denar tudi pogнал. Sedaj je umrl v starosti 66 let obubožan in pozabljen.

Nimajo vode za pranje

Med ugodnostmi, ki jih nudi japonska železniška uprava potnikom v spalnih vozovih, spada poleg ostalega posteljnega perila tudi nočna srajca jukata. To je širok, udoben kimono iz lahke bombaževine ki je prav tako prijeten v zimskem hladu kakor zlasti v poletni vročini.

V žalost vseh nočnih potnikov na Japonskem pa je železniška uprava sedaj z obžalovanjem sporočila, da jim do nadaljnjega nočnih srajc ne more več dajati na razpolago, ker primanjkuje vode, da bi jih prali.

Tokio že deset mesecev ni imel pravega dežja in ta suša se kaže čedalje bolj neprijetno v vsakdanjem življenju.

Glavna pralnica japonske železnice je v prestolnici. Vsak dan prihaja tja tisoče in tisoče rjuh, prevlek za blazine, jukat, namiznih prtov in prticev in vse

to je treba oprati. Sedaj pa je vode tako malo, da je morala železniška pralnica svoj obrat ustaviti.

Najbolj neobhodno potrebne stvari perejo drugod, jukate pa v teh razmerah ne morejo več smatrati za neobhodno potrebne in tako si morajo potniki odslej streči z lastnimi pidžamami, jukatami ali kar sploh ponoči na sebi imajo.

Ob tej priliki naj pripomnimo, da nudijo tudi japonski hoteli svojim gostom nočne srajce. Japonci na svoja potovanja ne vlačijo radi mnogo prtijage s seboj. Marsikateri potnik nima dobesedno ničesar pri sebi razen denarnice. Čemu tudi? V hotelih mu ne postrežejo samo z jukato, temveč tudi milo in zobna ščetka sta tam pripravljena zanj.

PES, KI RAZUME TRI JEZIKE

Z zelo inteligentnim terierjem se ponaša neki rejec v Veitsbergu. Ta pes opravlja vsa običajna pasja dela, toda s sto različno da razume povelja v nemškem, češkem in angleškem jeziku.

Te dni so napravili pred povabljenimi osebami poskus, ki je dokazal jezikovne sposobnosti bistrega psa.

Brez vsakega oklevanja je izvršil vse, kar so mu zapovedali v omenjenih treh jezikih. Ko je pa nekdo ponovil povelja v španskem jeziku, je kuža samo brez umevanja migal z repom.

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

NOVICA...

ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi druge. Sporočite jo nam pismeno ali pa pokličite Henderson 5311 — Henderson 5312.

Lahko jo sporočite našim zastopnikom - - -

JOHN RENKO
955 East 76th Street

JOHN STEBLAJ
1145 East 169 Street KENmore 4680W

JOHN PETERKA
1121 East 68 Street ENDicott 0653

KOLIKO STORITE ZA CANKARJEV GLASNIK?

Če ste res napredni, pokažite to tudi z dejanjem. Cankarjev glasnik je napredna delavska kulturna revija za leposlovje in pouk. Priporočite svojemu prijatelju ali znancu, da si jo naroči. Za obstoj in napredek izobraževalnega časopisa je potrebno sodelovanje vseh, ki so za napredek!

Cankarjev glasnik potrebuje zastopnikov, posebno se izven Clevelanda. Priglasite se! Pišite uredništvu, ki bo rade volje dalo vsa pojasnila. Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Naročilna nakaznica na Cankarjev Glasnik

IME: _____
NASLOV: _____
Zastopnik: _____
Plačal \$ _____ c Dne _____ 19 _____

HAIR-BREADTH HARRY

IVAN MATČIČ:

13

V ROBSTVU

Roman tuge in boli

"Ne bošala — pamet v roke, tovariši!" jih zavrne Marko premišljeno, "Premisliti moramo, kdo so, koliko jih je in kaj hočejo."

"Kaj hočejo? Naše življenje!" zavpije Jeklen.

"Tega mi še ne vemo," nadaljuje Marko. "Dokler pa tega ne zvemo in se ne prepričamo —"

"— nam že vse domove požgo!" mu vda v besedo Gorjačev.

"— dotlej ne ukrenemo ničesar," konča Marko mirno. "Oče le pojdite domov in potrpite!"

Stari se nevoljen obotavlja, nazadnje se pa vda in reče: "Dobro, ubogam in se vam uklonem, ker vem, da niste strahopetci. Bodite mi pozdravljeni!"

"Pozdravljeni, oče Jeklenov!"

Jeklen odide, pa se nečesa domisli. Okrene se nazaj in zakliče: "Čuj, Marko, kmalu bi pozabil! Stopi, stopi z menoj, da ti nekaj povem." Ko se mu sin približa, mu reče bolj tiho. "Veš, Marta je bila pri meni in me prosila, da jo peljem do tebe. — E, kako si se zdržnil!"

"Ona je bila, pravite?"

"Da, ona. Vsa je skesana in potrta, ali mislim, da žaluje le za njim."

"Za kom?" vpraša Marko hlastno.

"Za pritepecem. Te dni so odšli, Bog z njimi!"

"Odšli? Kam?"

"Ne vem. Tu so bili odveč in nam le v napotje. — Dekleta sem vzel s seboj, tam zunaj te čaka v grmovju."

"Ona — čaka?"

"Ne boj se, ne bo vas izdala, je daleč, daleč, prav na robu gozda — in vaše krtine nikdar ne najde."

Marko je zdrgetal. Spreletelo ga je čudno občutje: v njegovi globini je vstajal nemir, zatem srboritost in jeza nato pa zopet tajna sladkost, ki se ji je pa uprla trda ljubosumnja. Hipoma se ustavi in reče kljubovalno:

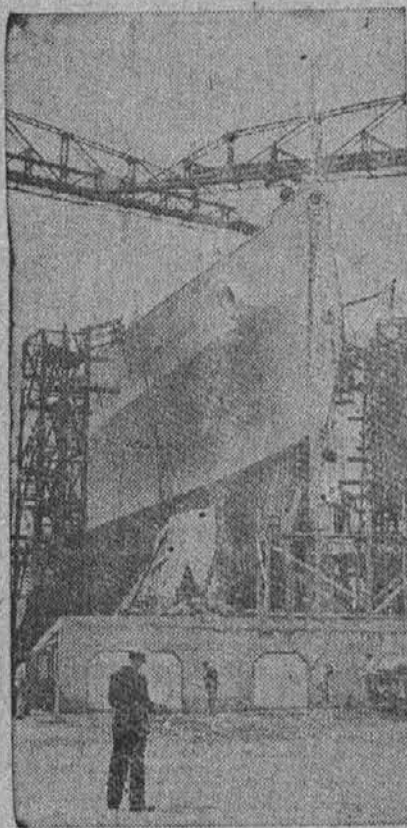
"Oče, jaz ne grem naprej! Rečite ji, naj gre —"

"Le pojdi, Marko, le pojdi, in sam ji povej, kar hočeš."

"Saj veste, oče, kako je bilo in kako je danes," se upira Marko.

"Vem, Marko. No, če nočeš, ji porečem, da je med vama vse končano in naj gre, kamor hoče. — Ali ne? Obotavljaš se — greš ali ne?"

"Teror" globin

Splovitev ladje "Teror," ki je rambni načrt, katere so se udeležili posebno zgrajena za polaganje težkih mizarskih delavci. Deležen Cent za najboljše izdelke, nil predsedniku Rooseveltu orikot pripomoček za narodni ob- ginalno olinjo sliko, na kateri je zapisano: "A. F. of L. 100 Per- F. of L. organizacije, je poklo- vere tekmi za najboljše izdelke, nil predsedniku Rooseveltu ori- kot pripomoček za narodni ob- ginalno olinjo sliko, na kateri je zapisano: "A. F. of L. 100 Per-

"Naj bo — grem vseno," se odloči Marko in stopi za očetom.

Molče sta šla dalje. Marku se je podilo skozi senci nebraj misli, in čim bolj sta se bližala robu, tem bolj je bil nemiren. Ko se je končno zabliskala skozi drevje jasna Jeklenova košnica, tedaj je Markov nemirni pogled švigal naprej in iskal Marte.

"Glej, tamle je za onimle smrdjem," mu pokaže Jeklen. "Jaz grem naprej, pozdravljen!"

Jeklen je šel dalje in se spu- stil v breg, Marko pa je obstal in ni gledal za njim. Marta je vstala izza smrečja, se naglo ozrla na Marka in vsa pobeledela. In zdržnil se je tudi Marko in se prijel za smrečje. Bolestno sta zrla drug v drugega, njegov pogled je bil očitač, njen tožen in strti. Vso pot je premišljal, kaj naj ji reče, ko pride do nje, kako naj jo nagovori. Sklenil je, da jo vpraša trdo in hladno, ko jo zagleda, po kaj pe prišla in kaj hoče od njega. Zda pa sto- ji tu, gleda, a ne more spraviti besede iz ust. Predstavljal si jo je brezskrbno in živahno, toda tu stoji pred njim nema, skesana, z boleznim izrazom na o- brazu. In Marko ni mogel spravi- ti trde besede iz sebe.

"Marko, priidi bliže!" mu re- če s tihim in boječim glasom in prične v zadregi trgati smreko- ve vršičke.

Marko se ji molče približa in jo vprašujoče gleda. Oba molči- ta, iščeta besedi, a govoriti ne moreta, le srce jima vzburkano bije, planiti jima hoče iz prsi in okrvavljeno pasti drug druge- mu pod noge . . .

"Nisem te prišla nadlegovat, Marko, nisem se prišla opravi- čevati svojih zablod — ne!" mu reče glasneje. "Marko, ti veš vse in vsaka beseda bi bila od- več."

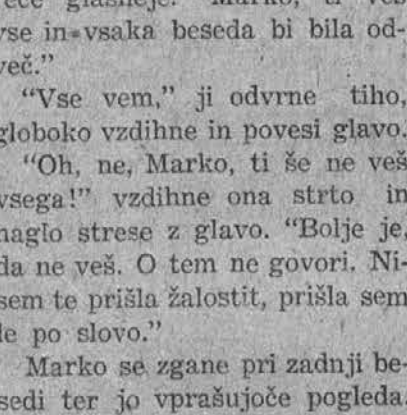
"Vse vem," ji odvrne tiho, globoko vzdihne in povese glavo.

"Oh, ne, Marko, ti še ne veš vsega!" vzdihne ona strto in naglo stres z glavo. "Bolje je, da ne veš. O tem ne govori. Ni- sem te prišla žalostit, prišla sem le po slovo."

Marko se zgane pri zadnji be- sedu ter jo vprašujoče pogleda.

Prejel Revere

nagrado

Eugene Phillips, star 33 let, iz Fort Worth, Texas, ki je bil prvi na listi zmagovalcev v Re- F. of L. organizacije, je poklo- vere tekmi za najboljše izdelke, nil predsedniku Rooseveltu ori- kot pripomoček za narodni ob- ginalno olinjo sliko, na kateri je zapisano: "A. F. of L. 100 Per-

"Da, prišla sem se posloviti od dobrega in poštenega znanca."

"Kam nameravaš?" jo vpraša nemirno.

"Za njim, ki je odšel," odvr- ne strto. "Tu nimam več ob- stanka."

"Vsakdo gre, kamor ga vleče srce," reče Marko očitač in trpko vzdihne.

"Ne srce, Marko — čast me vleče odtod! Tu sem danes vsem v spotiko, vse me črti, po pravici, pod lastnim krovom se čutim tujo . . ."

"Po zadnjih be- sedah zaihti in skrije glavo v smrečje. Marko gleda topo v tla, gubanci čelo in odganja tež- ke misli."

Po daljšem premolku nadalju- je Marta s težkim očitkom v glasu: "Prav imajo, da me pre- zirajo, saj sem resnično to za- služila! Oh, kako ste me vsi svarili, pa sem bila gluha, za- slepljena, nikogar nisem čula, le njegove sladke besede! Da- nes pa je vse prepozno, vse iz- gubljeno. Ubila sem, za to dol- no mrtva. Zato moram odtod, moram! Kamorkoli, le izpred o- či vam hočem vsem, ki me po- znate! Kajti vsak pošten pogled me speče prav v srce . . ."

Težak greh me peče na vesti in me vso razjeda . . . In tisto noč, ko sem čula vaš tožni spev, se je vse zrušilo v meni in sesedla sem se sredi noči in v silni boli zaihte- la . . . Zbudila se mi je vest, za- ključevala mi v duši, težke misli so vstajale, sikale v srce, ki je zajčalo . . . Ali vse solze mi ne izperejo tega, kar mi dušo teži, zato mi bo lažje, če ti pri tem razstanku povem in ti vse razi- denem. In ti me obsodi ali ubij, mi je vse eno. Drugega nimam, ki bi mu to razodela. Pač, tudi materi se izpovem in tudi očetu, da jima bo lažje slovo po meni in da me ne bosta želela nikdar več pred oči . . ."

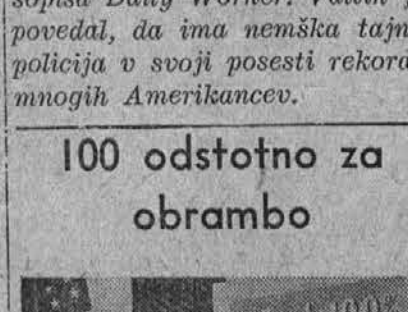
Znova je zaihtela, sunkoma je vso v oblasti . . . Sele ko je zakričal pred hišo oče in ko je mati jokala od hudega in se zbrali sosedje in ugibali o ču-

Plinska maska

Na sliki sta dr. J. G. Matthews (na levi), svetovalec Diesovega odbora, in Jean Valtin, bivši član nemškega Gestapa in ruske GPU, ki pregledujeta kopije ča- sopisa Daily Worker. Valtin je povedal, da ima nemška tajna policija v svoji posesti rekorde mnogih Amerikancev.

100 odstotno za obrambo

Na sliki je poročnik R. O. Norton iz Edgewooda, Md., ki ima na obrazu najnovejšo plin- sko masko, katere ima mnogo izboljšav primeru s starejšimi iznajdbami.

Angleški top

Na sliki je največji angleški top, ki je tudi največji top na svetu. Top, ki je bil pravkar iz- streljen, je montiran na želez- niškem vozu.

ko ljubje od debla. Hipoma si Marta potegne z roko preko oči in se sunkoma obrne do njega:

"Marko, ti si mi bil angel va- ruh! Klical si me ob tistih no- čeh in me odvrčal od padca. Čula sem tvoj bolesten klic in presunil me je, da sem se vzdra- mila iz grešnega sna in vsa vztrepetala. Noč za nočjo si me stražil, zato sem te tiho ljubila globoko v srcu in se na vso moč trudila, kreniti s krivega pota."

Nikar mi ne šteje tega v laž, Marko, ne, to mi moraš verjeti!

Ljubila sem te v tistih nočeh in mislila nate. Ali tu je bila sladka skušnjava, ki me je mu- čila in mi vso pamet vzela! Ime- la sem premalo moči in sem se tej skušnjavi vdajala — oh, ka- ko sem bila slabotna! Le ti si me varoval pred padcem, Mar- ko, le ti! Potem pa še tebe ni bilo, a v meni je raslo požele- nje po grehu . . . Zakaj te ni bilo več, Marko? O, zakaj nisi prišel, zakaj nisi ubil njega in mene! — Vse naj ti povem, Marko, ti moraš vedeti vse, ka- ko sem grešila! Odleglo mi bo in laže bom šla iz teh ljubljnih krajev, ko bom vedela, da si me preklel tudi ti. — Bilo je v isti strašni noči, ko so pepelili Hram v Zlogradu. Krvavo je za- relo nebo, ljudje so vili roke in hiteli gledat v bregove. Tudi o- če in mati sta šla in jaz sem ho- tela za njima. Pa me je potegnil skušnjavec nazaj, se sladko za- smejal in mi natočil opojne pi- jače. Objel me je, strastno me priklonil k sebi — in meni je po- stajalo tesno . . . In še mi je na- lil čašo, da mi je postajalo vro- če in da sem bila omamljena . . . Ko sem pa začutila njegov vroči dih, sem vsa onemogla . . ."

"Nehaj!" krikuje Marko sun- koma kot bi mu kdo porinil nož v srce . . .

"Izgubila sem zavest, imel me je vso v oblasti . . . Sele ko je zakričal pred hišo oče in ko je mati jokala od hudega in se zbrali sosedje in ugibali o ču-

dežnem žaru neba — tedaj me je naglo pahnil iz sobe . . . In opotekla sem se, zbežala vsa zmedena v svojo izbo in tam v strašnem snu prebela vso noč."

Marko vzdrtahva od silne bo- li, v njegovih prsih zaključuje stra- šen jad ljubomora, ustnice stis- ne, razširi oči, dvigne pesti in krikuje sovražno in strašno:

"Vlačuga!" Zažene se vanjo in jo pahne v travo: "Ničvred- na vlačuga! Sladkemu tujcu si se vdala, pogazila si svojo čast, svojo prisego si pomandrala v blato, svojo mater si opljuvala! — O, ti grešno seme! Zadavim te! Sram te bodi, prekleta! U- morim te, ti zlo mojega srca, nesreča mojega življenja, pogu- ba moje razdivjane duše! — O, ti nesramnica, sama si se mu vdala, šla si mu v naročje, pa- dla mu v objem — in onečlašal te je, kolikor je poželela njego- va lačna strast . . . O ti nečisto zlo sladostrastja! Pogini!"

"Marko! Počakaj — le še — besedo! Se nisem povedala vse- ga! — Le še besedo, Marko, po- tem stisni in umori me, saj ti imaš pravico! Čuj Marko, poča- kaj!" vpije ona pretirano, ga prestrašeno gleda in se mu sku- ša izviti in planiti na noge. A Marko ne čuje ničesar, divje hrope, grči, in jo pritiska z des- nico ob zemljo, z levico pa jo grabi za vrat . . .

"Umri, grešno seme, umri! Pamet si mi razključevala, s pri- sego me osleparila, v objup me pogнала . . . Umri, ti grenko spočetje mojega zla!"

"Hoo — o — Mar — koo —" za- grči ona s poslednjim naporom, obstane z glavo, pobeledi in u- molkne . . . Ko Marko uvidi, da je omagala, da že pojema, tedaj

dežnem žaru neba — tedaj me je naglo pahnil iz sobe . . . In opotekla sem se, zbežala vsa zmedena v svojo izbo in tam v strašnem snu prebela vso noč."

Marko vzdrtahva od silne bo- li, v njegovih prsih zaključuje stra- šen jad ljubomora, ustnice stis- ne, razširi oči, dvigne pesti in krikuje sovražno in strašno:

"Vlačuga!" Zažene se vanjo in jo pahne v travo: "Ničvred- na vlačuga! Sladkemu tujcu si se vdala, pogazila si svojo čast, svojo prisego si pomandrala v blato, svojo mater si opljuvala! — O, ti grešno seme! Zadavim te! Sram te bodi, prekleta! U- morim te, ti zlo mojega srca, nesreča mojega življenja, pogu- ba moje razdivjane duše! — O, ti nesramnica, sama si se mu vdala, šla si mu v naročje, pa- dla mu v objem — in onečlašal te je, kolikor je poželela njego- va lačna strast . . . O ti nečisto zlo sladostrastja! Pogini!"

"Marko! Počakaj — le še — besedo! Se nisem povedala vse- ga! — Le še besedo, Marko, po- tem stisni in umori me, saj ti imaš pravico! Čuj Marko, poča- kaj!" vpije ona pretirano, ga prestrašeno gleda in se mu sku- ša izviti in planiti na noge. A Marko ne čuje ničesar, divje hrope, grči, in jo pritiska z des- nico ob zemljo, z levico pa jo grabi za vrat . . .

"Umri, grešno seme, umri! Pamet si mi razključevala, s pri- sego me osleparila, v objup me pogнала . . . Umri, ti grenko spočetje mojega zla!"

"Hoo — o — Mar — koo —" za- grči ona s poslednjim naporom, obstane z glavo, pobeledi in u- molkne . . . Ko Marko uvidi, da je omagala, da že pojema, tedaj

dežnem žaru neba — tedaj me je naglo pahnil iz sobe . . . In opotekla sem se, zbežala vsa zmedena v svojo izbo in tam v strašnem snu prebela vso noč."

Marko vzdrtahva od silne bo- li, v njegovih prsih zaključuje stra- šen jad ljubomora, ustnice stis- ne, razširi oči, dvigne pesti in krikuje sovražno in strašno:

"Vlačuga!" Zažene se vanjo in jo pahne v travo: "Ničvred- na vlačuga! Sladkemu tujcu si se vdala, pogazila si svojo čast, svojo prisego si pomandrala v blato, svojo mater si opljuvala! — O, ti grešno seme! Zadavim te! Sram te bodi, prekleta! U- morim te, ti zlo mojega srca, nesreča mojega življenja, pogu- ba moje razdivjane duše! — O, ti nesramnica, sama si se mu vdala, šla si mu v naročje, pa- dla mu v objem — in onečlašal te je, kolikor je poželela njego- va lačna strast . . . O ti nečisto zlo sladostrastja! Pogini!"

"Marko! Počakaj — le še — besedo! Se nisem povedala vse- ga! — Le še besedo, Marko, po- tem stisni in umori me, saj ti imaš pravico! Čuj Marko, poča- kaj!" vpije ona pretirano, ga prestrašeno gleda in se mu sku- ša izviti in planiti na noge. A Marko ne čuje ničesar, divje hrope, grči, in jo pritiska z des- nico ob zemljo, z levico pa jo grabi za vrat . . .

"Umri, grešno seme, umri! Pamet si mi razključevala, s pri- sego me osleparila, v objup me pogнала . . . Umri, ti grenko spočetje mojega zla!"

"Hoo — o — Mar — koo —" za- grči ona s poslednjim naporom, obstane z glavo, pobeledi in u- molkne . . . Ko Marko uvidi, da je omagala, da že pojema, tedaj

dežnem žaru neba — tedaj me je naglo pahnil iz sobe . . . In opotekla sem se, zbežala vsa zmedena v svojo izbo in tam v strašnem snu prebela vso noč."

Marko vzdrtahva od silne bo- li, v njegovih prsih zaključuje stra- šen jad ljubomora, ustnice stis- ne, razširi oči, dvigne pesti in krikuje sovražno in strašno:

"Vlačuga!" Zažene se vanjo in jo pahne v travo: "Ničvred- na vlačuga! Sladkemu tujcu si se vdala, pogazila si svojo čast, svojo prisego si pomandrala v blato, svojo mater si opljuvala! — O, ti grešno seme! Zadavim te! Sram te bodi, prekleta! U- morim te, ti zlo mojega srca, nesreča mojega življenja, pogu- ba moje razdivjane duše! — O, ti nesramnica, sama si se mu vdala, šla si mu v naročje, pa- dla mu v objem — in onečlašal te je, kolikor je poželela njego- va lačna strast . . . O ti nečisto zlo sladostrastja! Pogini!"

"Marko! Počakaj — le še — besedo! Se nisem povedala vse- ga! — Le še besedo, Marko, po- tem stisni in umori me, saj ti imaš pravico! Čuj Marko, poča- kaj!" vpije ona pretirano, ga prestrašeno gleda in se mu sku- ša izviti in planiti na noge. A Marko ne čuje ničesar, divje hrope, grči, in jo pritiska z des- nico ob zemljo, z levico pa jo grabi za vrat . . .

"Umri, grešno seme, umri! Pamet si mi razključevala, s pri- sego me osleparila, v objup me pogнала . . . Umri, ti grenko spočetje mojega zla!"

"Hoo — o — Mar — koo —" za- grči ona s poslednjim naporom, obstane z glavo, pobeledi in u- molkne . . . Ko Marko uvidi, da je omagala, da že pojema, tedaj

dežnem žaru neba — tedaj me je naglo pahnil iz sobe . . . In opotekla sem se, zbežala vsa zmedena v svojo izbo in tam v strašnem snu prebela vso noč."

Marko vzdrtahva od silne bo- li, v njegovih prsih zaključuje stra- šen jad ljubomora, ustnice stis- ne, razširi oči, dvigne pesti in krikuje sovražno in strašno:

"Vlačuga!" Zažene se vanjo in jo pahne v travo: "Ničvred- na vlačuga! Sladkemu tujcu si se vdala, pogazila si svojo čast, svojo prisego si pomandrala v blato, svojo mater si opljuvala! — O, ti grešno seme! Zadavim te! Sram te bodi, prekleta! U- morim te, ti zlo mojega srca, nesreča mojega življenja, pogu- ba moje razdivjane duše! — O, ti nesramnica, sama si se mu vdala, šla si mu v naročje, pa- dla mu v objem — in onečlašal te je, kolikor je poželela njego- va lačna strast . . . O ti nečisto zlo sladostrastja! Pogini!"

"Marko! Počakaj — le še — besedo! Se nisem povedala vse- ga! — Le še besedo, Marko, po- tem stisni in umori me, saj ti imaš pravico! Čuj Marko, poča- kaj!" vpije ona pretirano, ga prestrašeno gleda in se mu sku- ša izviti in planiti na noge. A Marko ne čuje ničesar, divje hrope, grči, in jo pritiska z des- nico ob zemljo, z levico pa jo grabi za vrat . . .

dežnem žaru neba — tedaj me je naglo pahnil iz sobe . . . In opotekla sem se, zbežala vsa zmedena v svojo izbo in tam v strašnem snu prebela vso noč."

Marko vzdrtahva od silne bo- li, v njegovih prsih zaključuje stra- šen jad ljubomora, ustnice stis- ne, razširi oči, dvigne pesti in krikuje sovražno in strašno:

"Vlačuga!" Zažene se vanjo in jo pahne v travo: "Ničvred- na vlačuga! Sladkemu tujcu si se vdala, pogazila si svojo čast, svojo prisego si pomandrala v blato, svojo mater si opljuvala! — O, ti grešno seme! Zadavim te! Sram te bodi, prekleta! U- morim te, ti zlo mojega srca, nesreča mojega življenja, pogu- ba moje razdivjane duše! — O, ti nesramnica, sama si se mu vdala, šla si mu v naročje, pa- dla mu v objem — in onečlašal te je, kolikor je poželela njego- va lačna strast . . . O ti nečisto zlo sladostrastja! Pogini!"

"Marko! Počakaj — le še — besedo! Se nisem povedala vse- ga! — Le še besedo, Marko, po- tem stisni in umori me, saj ti imaš pravico! Čuj Marko, poča- kaj!" vpije ona pretirano, ga prestrašeno gleda in se mu sku- ša izviti in planiti na noge. A Marko ne čuje ničesar, divje hrope, grči, in jo pritiska z des- nico ob zemljo, z levico pa jo grabi za vrat . . .

"Umri, grešno seme, umri! Pamet si mi razključevala, s pri- sego me osleparila, v objup me pogнала . . . Umri, ti grenko spočetje mojega zla!"

"Hoo — o — Mar — koo —" za- grči ona s poslednjim naporom, obstane z glavo, pobeledi in u- molkne . . . Ko Marko uvidi, da je omagala, da že pojema, tedaj

dežnem žaru neba — tedaj me je naglo pahnil iz sobe . . . In opotekla sem se, zbežala vsa zmedena v svojo izbo in tam v strašnem snu prebela vso noč."

Marko vzdrtahva od silne bo- li, v njegovih prsih zaključuje stra- šen jad ljubomora, ustnice stis- ne, razširi oči, dvigne pesti in krikuje sovražno in strašno:

"Vlačuga!" Zažene se vanjo in jo pahne v travo: "Ničvred- na vlačuga! Sladkemu tujcu si se vdala, pogazila si svojo čast, svojo prisego si pomandrala v blato, svojo mater si opljuvala! — O, ti grešno seme! Zadavim te! Sram te bodi, prekleta! U- morim te, ti zlo mojega srca, nesreča mojega življenja, pogu- ba moje razdivjane duše! — O, ti nesramnica, sama si se mu vdala, šla si mu v naročje, pa- dla mu v objem — in onečlašal te je, kolikor je poželela njego- va lačna strast . . . O ti nečisto zlo sladostrastja! Pogini!"

"Marko! Počakaj — le še — besedo! Se nisem povedala vse- ga! — Le še besedo, Marko, po- tem stisni in umori me, saj ti imaš pravico! Čuj Marko, poča- kaj!" vpije ona pretirano, ga prestrašeno gleda in se mu sku- ša izviti in planiti na noge. A Marko ne čuje ničesar, divje hrope, grči, in jo pritiska z des- nico ob zemljo, z levico pa jo grabi za vrat . . .

"Umri, grešno seme, umri! Pamet si mi razključevala, s pri- sego me osleparila, v objup me pogнала . . . Umri, ti grenko spočetje mojega zla!"

"Hoo — o — Mar — koo —" za- grči ona s poslednjim naporom, obstane z glavo, pobeledi in u- molkne . . . Ko Marko uvidi, da je omagala, da že pojema, tedaj

dežnem žaru neba — tedaj me je naglo pahnil iz sobe . . . In opotekla sem se, zbežala vsa zmedena v svojo izbo in tam v strašnem snu prebela vso noč."

Marko vzdrtahva od silne bo- li, v njegovih prsih zaključuje stra- šen jad ljubomora, ustnice stis- ne, razširi oči, dvigne pesti in krikuje sovražno in strašno:

"Vlačuga!" Zažene se vanjo in jo pahne v travo: "Ničvred- na vlačuga! Sladkemu tujcu si se vdala, pogazila si svojo čast, svojo prisego si pomandrala v blato, svojo mater si opljuvala! — O, ti grešno seme! Zadavim te! Sram te bodi, prekleta! U- morim te, ti zlo mojega srca, nesreča mojega življenja, pogu- ba moje razdivjane duše! — O, ti nesramnica, sama si se mu vdala, šla si mu v naročje, pa- dla mu v objem — in onečlašal te je, kolikor je poželela njego- va lačna strast . . . O ti nečisto zlo sladostrastja! Pogini!"

"Marko! Počakaj — le še — besedo! Se nisem povedala vse- ga! — Le še besedo, Marko, po- tem stisni in umori me, saj ti imaš pravico! Čuj Marko, poča- kaj!" vpije ona pretirano, ga prestrašeno gleda in se mu sku- ša izviti in planiti na noge. A Marko ne čuje ničesar, divje hrope, grči, in jo pritiska z des- nico ob zemljo, z levico pa jo grabi za vrat . . .

"Umri, grešno seme, umri! Pamet si mi razključevala, s pri- sego me osleparila, v objup me pogнала . . . Umri, ti grenko spočetje mojega zla!"

"Hoo — o — Mar — koo —" za- grči ona s poslednjim naporom, obstane z glavo, pobeledi in u- molkne . . . Ko Marko uvidi, da je omagala, da že pojema, tedaj

dežnem žaru neba — tedaj me je naglo pahnil iz sobe . . . In opotekla sem se, zbežala vsa zmedena v svojo izbo in tam v strašnem snu prebela vso noč."

Marko vzdrtahva od silne bo- li, v njegovih prsih zaključuje stra- šen jad ljubomora, ustnice stis- ne, razširi oči, dvigne pesti in krikuje sovražno in strašno:

"Vlačuga!" Zažene se vanjo in jo pahne v travo: "Ničvred- na vlačuga! Sladkemu tujcu si se vdala, pogazila si svojo čast, svojo prisego si pomandrala v blato, svojo mater si opljuvala! — O, ti grešno seme! Zadavim te! Sram te bodi, prekleta! U- morim te, ti zlo mojega srca, nesreča mojega življenja, pogu- ba moje razdivjane duše! — O, ti nesramnica, sama si se mu vdala, šla si mu v naročje, pa- dla mu v objem — in onečlašal te je, kolikor je poželela njego- va lačna strast . . . O ti nečisto zlo sladostrastja! Pogini!"

"Marko! Počakaj — le še — besedo! Se nisem povedala vse- ga! — Le še besedo, Marko, po- tem